

Voorzitter

heer E.W. Anker te Zaandam, mevrouw K. Arib te Amsterdam, de heer E.J. Bilder te Ermelo, mevrouw M.J. van Dijken te Groningen, de heer P.M.M. Heijnen te 's-Gravenhage, mevrouw C.W.A. Jonker te Maarheeze, de heer R.W. Knops te Meterik, mevrouw M. Kraneveldt-van der Veen te Zoetermeer, de heer S. de Rouwe te Bolsward, de heer P.J.G. Tang te Amsterdam, mevrouw M.M. van Toorenborg te Rosmalen, mevrouw C.A. Vietsch te Utrecht, mevrouw M.L. Vos te Amsterdam, mevrouw E.E. Wiegman-van Meppelink Scheppink te Zwolle en mevrouw A.A.M. Willemse-van der Ploeg te Heiloo. De commissie is eenparig tot de conclusie gekomen dat zij terecht benoemd zijn verklaard tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De commissie stelt u daarom voor om hen toe te laten als lid van de Kamer. Daartoe dienen zij wel eerst de eden of de verklaringen en de beloften af te leggen zoals die zijn voorgeschreven bij de wet van 27 februari 1992, Staatsblad nr. 120.

De commissie verzoekt u tot slot, de Kamer voor te stellen, het volledige rapport in de Handelingen op te nemen.

De **voorzitter**: Ik dank namens de Kamer de commissie voor haar verslag en stel voor, dienovereenkomstig te besluiten.

Daartoe wordt besloten.

(Het rapport is opgenomen aan het eind van deze editie.)¹

De **voorzitter**: De thans toe te laten leden zijn in het gebouw der Kamer aanwezig.

Ik verzoek de Griffier, hen binnen te leiden.

Nadat zij door de Griffier zijn binnengeleid, leggen de heren Anker en Bilder, mevrouw Jonker, de heren Knops en De Rouwe, mevrouw Van Toorenborg, mevrouw Vietsch, mevrouw Vos, mevrouw Wiegman-van Meppelink Scheppink en mevrouw Willemse-van der Ploeg in handen van de voorzitter de bij de wet voorgeschreven eden af, terwijl mevrouw Arib, mevrouw Van Dijken, de heer Heijnen, mevrouw Kraneveldt-van der Veen en de heer Tang in handen van de voorzitter de bij de wet voorgeschreven verklaringen en beloften afleggen.

De **voorzitter**: Het is mij een genoegen, u als eerste te mogen feliciteren met uw benoeming. Ik verzoek u, de presentielijst te tekenen en na de schorsing in ons midden plaats te nemen.

De vergadering wordt van 10.22 uur tot 10.45 uur geschorst.

Aan de orde is het **afleggen** van de **regeringsverklaring**.

De **voorzitter**: Zoals gebruikelijk sta ik tijdens het afleggen van de regeringsverklaring geen interrupties toe. Het woord is aan de minister-president.

□

Minister **Balkenende**: Mevrouw de voorzitter. Alvorens de regeringsverklaring uit te spreken, hecht ik eraan om namens het kabinet de nieuw beëdigde Kamerleden van harte geluk te wensen met hun beëdiging. Ik wens hun alle goeds toe voor de komende periode en ik zie uit naar een goede samenwerking.

Mevrouw de voorzitter. Samen werken, samen leven. Dit motto vat samen wat het kabinet voor ogen heeft. Wij willen werken aan een samenleving waarin recht wordt gedaan aan ieders mogelijkheden en talenten, een samenleving die ondernemend is en durf toont en die veranderingen positief tegemoet treedt, een samenleving waarin mensen oog voor elkaar hebben. Vanuit de overtuiging dat wij samen de sleutels dragen voor een toekomstgericht Nederland dat bijdraagt aan een betere wereld.

Er is enorm veel kracht aanwezig in ons land, veel betrokkenheid, creativiteit en passie. Wanneer wij erin slagen die zichtbaar te maken en te benutten, is Nederland ook in de 21ste eeuw tot grote dingen in staat. Sociaal is het niet aanvaardbaar dat mensen buiten de samenleving staan. Economisch is het niet verantwoord. Iedereen hoort erbij. Het kabinet wil samen met alle inwoners van Nederland al het talent in ons land tot ontwikkeling brengen.

Samen leven is ook samen veranderen. Dankzij die veranderingen leven wij nu langer, gezonder en welvarender dan ooit tevoren. Veranderen is niet gemakkelijk. Dat geldt in het bijzonder in onze tijd. De steunpilaren van vroeger bieden nu veel minder houvast. De baan voor het leven bestaat niet meer. Familiebanden zijn gevarieerder geworden. Culturele zekerheden staan ter discussie. Daarbij komen zorgen over het milieu en de verandering van het klimaat, over onveiligheid en over verschuivende politieke en economische machtsverhoudingen in de wereld om ons heen. Hierdoor staat het vertrouwen in de toekomst onder druk en is er behoefte aan een nieuwe balans tussen dynamiek en zekerheid.

Er is echter sprake van een goede uitgangspositie om de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien. Er is een solide financiële basis. De sociale zekerheid is over een reeks van jaren hervormd met meer accent op activering. Het zorgstelsel is op nieuwe leest geschoeid. De economie groeit gestaag en het aantal banen neemt toe. Het is nu tijd om samen te werken aan en te investeren in de toekomst, om bestaande verbanden te verstevigen en nieuwe verbanden te ontdekken en te ontwikkelen, zodat het vertrouwen in de toekomst sterker wordt.

In hun persoonlijk leven ontnemen mensen dat vertrouwen aan de kansen die zij krijgen en creëren. Het benutten van die kansen is in de eerste plaats een eigen verantwoordelijkheid. Dat vereist een actieve houding en ondernemingszin. Maar tegelijkertijd moet ieder mens kunnen rekenen op een helpende hand en een steun in de rug als men er op eigen kracht niet uitkomt. Daar worden wij allemaal beter van.

Er is meer nodig dan ruimte voor individuele ontplooiing om het vertrouwen in de toekomst te versterken. Dat vertrouwen hangt ook af van de weg die wij als samenleving kiezen, van de mate waarin wij ons duurzaam met elkaar verbonden weten. Alleen door samen te werken en oog voor elkaar te hebben kunnen wij de grote opgave waarvoor wij staan succesvol tegemoet treden.

Balkenende

Het kabinet ziet zes pijlers waarop onze toekomst kan worden gebouwd. Samen bieden zij perspectief op een land dat een constructieve speler is in de wereld, met een sterke, vernieuwende economie die steeds schoner wordt. Een land waarin iedereen meetelt en mee kan doen en waarin mensen veilig kunnen leven. Het vertrouwen in de democratische rechtsstaat is de hoeksteen van elk overheidsoptreden. Bij dit alles past een overheid die zich niet opstelt als hindernis, maar als bondgenoot en partner. Dat is de politiek die wij voorstaan.

De eerste pijler is een actieve rol van Nederland in Europa en in de wereld. Veel van wat wezenlijk is voor onze toekomst, een schoner milieu, energiezekerheid, meer veiligheid, voldoende banen, versterking van de internationale rechtsorde, respect voor de mensenrechten, kunnen wij alleen samen met andere landen bereiken. Nederland is een open en internationaal georiënteerd land. Onze kansen en mogelijkheden zijn nauw verweven met die van anderen. Als wij een betere wereld willen, zullen wij daaraan zelf concreet moeten bijdragen, open, creatief en energiek. Ons land heeft veel waardevols in huis en kan met een innovatieve opstelling ook internationaal verschil maken. Die ambitie koesteren wij.

Terwijl de welvaart in de wereld toeneemt, leven meer mensen in armoede en gaan nog steeds miljoenen kinderen niet naar school. Vele honderdduizenden Afrikaanse kinderen sterven door geweld of omdat er geen geld is voor medicijnen. Het kabinet wil actief bijdragen aan het realiseren van de millennium-ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Zij bieden perspectief op vermindering van de schrijnende armoede in de wereld, op het indammen van conflicten, op eerlijke handel en op een schoner milieu.

Nederland blijft bereid een actieve bijdrage te leveren aan het bevorderen van een goede internationale rechtsorde. Wij hebben vertrouwen in de lopende vredesmissies, in het bijzonder die in Afghanistan. Onze militairen voeren op voortreffelijke wijze hun taken uit. Hun werk komt ons allemaal ten goede. Het werken aan politieke stabiliteit en wederopbouw daar draagt tenslotte ook bij aan onze veiligheid hier.

Ook in Europa is een actieve en opbouwende rol van Nederland nodig. Het Europese en het Nederlandse belang liggen in elkaars verlengde. Als het met Europa goed gaat, maakt dat Nederland sterker. De Europese Unie geeft ons unieke mogelijkheden om samen met andere landen ons continent stabiel, veiliger, welvarender en duurzamer te maken. De Unie werkt aan versterking van haar democratisch gehalte en haar slagvaardigheid. Voor verdere Europese samenwerking is het verwerven van draagvlak in onze samenleving nodig. Dat draagvlak wint aan kracht als besluiten steeds zo dicht mogelijk bij de burger worden genomen. Het kabinet vindt dat principe van groot belang, ook in de discussie over de noodzakelijke wijzigingen van de Europese verdragen. De inzet van het kabinet in die discussie zal mede geënt zijn op het verkrijgen van draagvlak voor Europa.

Een open houding van Nederland draagt bij aan een gezonde, vernieuwende economie. Dat is de tweede pijler waarop onze toekomst is gebouwd. Een sterke economie staat ten dienste van mensen. Zij legt een basis onder onze publieke voorzieningen en zij geeft mensen mogelijkheden om een goed bestaan op te

bouwen. Een sterke economie is mensenwerk. Zij wordt gemaakt door ondernemers die ruimte krijgen om hun vleugels uit te slaan, door werknemers die met deskundigheid en plezier hun werk doen en naar waarde worden geschat. Een sterke economie is gebouwd op mensen die een leven lang blijven investeren in hun kennis en vaardigheden. De economie van vandaag en morgen draait niet om routines en systemen, maar juist om het vermogen snel in te spelen op wisselende omstandigheden. Alles is voortdurend in beweging. Dat vraagt om creatieve en ondernemende mensen die het avontuur niet uit de weg gaan, om erkenning en om ontwikkeling van talent. Talent is kostbaar, te kostbaar om te verspillen. Wij hebben iedereen nodig. Nu al zijn er tekorten aan goedopgeleide mensen en mensen die een vak kunnen uitoefenen. Wij weten dat die tekorten straks, wanneer de vergrijzing doorzet, nog veel groter zullen worden. Er is een forse inspanning nodig om te voorkomen dat bedrijven straks geen geschikte mensen meer kunnen vinden en dat er te weinig leraren voor de klas en te weinig zorgverleners rond het bed zijn. Een goed werkende arbeidsmarkt maakt onze economie en onze samenleving sterker. Het is van het grootste belang dat vrouwen, nieuwkomers, ouderen en gedeeltelijk arbeidsgeschikten volledig kunnen en gaan participeren op de arbeidsmarkt. Wij willen iedereen een eerlijke kans op werk of deelname aan de samenleving geven. Dat vergt afspraken met sociale partners. "Iedereen aan de slag" is het oogmerk van de participatietop die het kabinet van de zomer wil beleggen.

Onderwijs dat het beste in mensen naar boven haalt, is cruciaal. Er mag geen kind van school zonder diploma en dat diploma moet ook wat waard zijn. Het moet staan voor kwaliteit. Het kabinet wil samen met scholen, leraren en andere betrokkenen een aanval op de schooluitval inzetten. Ons doel is dat iedereen een goede opleiding krijgt en naar vermogen kan meedoen. Wij willen vakmensen voluit tot hun recht laten komen. De toekomst van Nederland is afhankelijk van kwaliteit, kennis en kunde. Laten wij die dan ook ruim baan geven in het onderwijs, de wetenschap en het bedrijfsleven.

Nederland heeft het in zich om in de wetenschap op wereldniveau mee te spelen. Ons land kan zich sterker onderscheiden als ondernemend innovatieland. Ook ons migratiebeleid moet mede in dienst staan van een innovatieve economie die de veranderingen van vandaag aankan. Daar wil het kabinet aan werken. Ook start het kabinet een Urgentieprogramma Randstad met als doel een beter woon-, werk- en leefklimaat in de Randstad. Een goede bereikbaarheid en sterke mainports spelen daarbij een belangrijke rol.

De economie en de samenleving die wij voor ons zien, zijn doordrongen van verantwoordelijkheidsgevoel voor het leven van mens, dier en natuur. Dat is de derde pijler. Ons welzijn is nauw verbonden met een gezonde leefomgeving in de stad en op het platteland. Dynamische steden, een vitaal platteland, een aantrekkelijk landschap en waardevolle natuur versterken elkaar. Daar wil dit kabinet samen met provincies en gemeenten aan werken: een maatschappelijk verantwoord ondernemend land waar economie en ecologie elkaar stimuleren. Juist hier liggen tal van kansen. De zorg voor de kwaliteit van ons voedsel, onze leefomgeving en het welzijn van dieren wordt steeds intensiever. Er komen steeds betere technieken beschikbaar om schoner en zuiniger te produceren.

De heer Balkenende, minister-president, met de nieuwe bewindslieden

© M. Sablerolle – Gouda

Nederland heeft van oudsher een sterke positie als kennisland op het gebied van voedsel, water en efficiënt energiegebruik. Wanneer wij daar het accent op leggen en innovaties ten volle benutten, kunnen wij ons land niet alleen schoner maar ook sterker maken. Het kabinet wil dat Nederland voorop loopt in de overgang naar een economie die werkelijk duurzaam is. Wij streven ernaar dat onze energievoorziening over tien tot vijftien jaar tot de beste van Europa behoort in zuinigheid en duurzaamheid. Dat betekent dat wij ook in de internationale strijd tegen klimaatverandering in de voorhoede staan. Deze ambities kunnen wij alleen realiseren als iedereen meedoet en kiest voor een duurzamer produceren en consumeren. Zij vragen een bewuster gedrag van ons allemaal: ondernemers, consumenten, organisaties en overheden. Wanneer wij er samen met volle inzet aan werken, zal het ons lukken. Het kabinet zal milieuvriendelijk gedrag meer gaan steunen en vervuilend gedrag ontmoedigen via heffingen, subsidies en belastingen.

Het is sociaal niet aanvaardbaar dat mensen buiten de samenleving staan. De vierde pijler waarop onze toekomst is gebouwd, is sociale samenhang. Juist omdat elk mens telt en tot zijn recht wil komen, is het van belang dat mensen oog hebben voor elkaar en zich over en weer betrokken voelen. Betrokkenheid begint met meedoen in de samenleving, in een betaalde baan, in het zorgen voor anderen, in vrijwilligerswerk, sportclub of bewonersvereniging. Ook kunst geeft extra glans aan het leven. Het kabinet zet zich in voor een breed en toegankelijk kunstaanbod.

In ons land leven mensen met zeer verschillende etnische, culturele en levensbeschouwelijke achtergronden samen. Die verscheidenheid is er altijd geweest en kenmerkt ook onze toekomst. Vreedzaam samenleven in vrijheid kan alleen als wij elkaar verstaan en als er onder alle verschillen een basis is van gedeelde waarden en normen. Met een deltaplan Inburgering wil het kabinet alle nieuwkomers de mogelijkheid geven om in te burgeren en een plaats te verwerven in de Nederlandse samenleving.

Samen met de sociale partners en de gemeenten wil het kabinet iedereen een eerlijke kans op werk of participatie bieden. Het kabinet zal zich in dat overleg sterk maken voor een evenwichtige ontwikkeling van de

inkomens. Mensen in een kwetsbare positie en huishoudens met kinderen krijgen daarbij bijzondere aandacht. Doel is een samenleving zonder scheidslijnen waarin iedereen meedoet naar haar of zijn mogelijkheden en een goed bestaan kan opbouwen.

De geboden kansen zijn niet vrijblijvend. Wij vragen een actieve inzet van iedereen. Dat geldt ook bij de toelating van vreemdelingen. De overheid is betrouwbaar en duidelijk. Wie kansen nodig heeft, krijgt ze, maar wie er misbruik van maakt, stuit op duidelijke grenzen.

Wat kinderen op jonge leeftijd ervaren en meekrijgen, bepaalt hun hele verdere leven. Het kabinet wil ouders waar dat nodig is ondersteunen bij hun opvoedingstaak. Ouders krijgen meer ruimte om werken en zorgen te combineren. Als kinderen in de knel komen, zal er sneller en beter hulp worden geboden. Het kind staat daarbij centraal en niet instanties, regels en systemen. Ieder kind verdient eerlijke kansen, waar zijn wieg ook staat. Aan die kansen voor kinderen zal het kabinet veel aandacht besteden.

Integratie begint dicht bij huis, in de eigen buurt. Iedere wijk is anders. Er moet oog zijn voor die veelzijdigheid. Zo wil het kabinet bevorderen dat mensen uit alle etnische groepen, oud of jong, arm of rijk, in hun wijk en in de samenleving kunnen integreren. Er zijn wijken in ons land waarmee het slecht gaat. Het kabinet neemt het voortouw bij een groot offensief om die wijken weer nieuw perspectief te geven. Daartoe is het nodig dat iedereen de handen ineen slaat; bewoners, corporaties, gemeenten, ondernemers, sportclubs, organisaties en instanties. Doel is dat over tien jaar deze probleemwijken veranderd zijn in wijken waarin mensen weer graag wonen en werken, zodat mensen weer trots kunnen zijn op hun eigen buurt.

De vijfde pijler onder de toekomst is veiligheid. Als de veiligheid toeneemt, versterkt dat het vertrouwen in de rechtsstaat. De criminaliteit in Nederland is de laatste jaren afgenomen, maar nog steeds voelen mensen zich nog onveilig. Uitingen van geweld blijven een groot probleem.

Veiligheid begint bij voorkomen. Het kabinet wil signalen van ontsporing in een vroeg stadium onderkennen, of het nu gaat om geweld in huiselijke kring of om geweld uit terroristische motieven. Wie grenzen overschrijdt, wordt stevig aangepakt! Het kabinet komt met een nieuw veiligheidsprogramma met het doel de criminaliteit met een kwart te verminderen in vergelijking met 2002. Dat kan onder meer door betere samenwerking en door veelplegers op het rechte pad te houden.

Een goede toekomst van Nederland is ook afhankelijk van de opstelling van de overheid en de kwaliteit van publieke voorzieningen. Deze tijd vraagt om een slagvaardige en slanke overheid, een overheid die zich opstelt als bondgenoot van de samenleving. Dat is de zesde pijler. Juist in kleinschalige, herkenbare verbanden komen mensen goed tot hun recht en ontplooiën ze nieuwe initiatieven. Het kabinet kiest de menselijke maat dan ook tot uitgangspunt en legt daarbij het accent op de uitvoering. Mensen die een vak uitoefenen, docenten, verplegers, hulpverleners, ondernemers en onderzoekers, zijn veel te veel tijd kwijt aan papieren rompslomp en vergaderingen. Hun liefde voor het vak, hun professionaliteit, deskundigheid en betrokkenheid komen weer in het volle licht te staan.

Innovatie in de publieke sector is noodzakelijk om de dienstverlening aan burgers te verbeteren en het

Balkenende

werkplezier van mensen die in de publieke sector werken te vergroten. Innovatie is ook nodig om het tekort aan arbeidskrachten op te vangen dat door de vergrijzing ontstaat.

Met het verlagen van de regeldruk voor ondernemers is in de laatste jaren een begin gemaakt. In de komende jaren gaan ook burgers en professionals merken dat zij binnen de grenzen van de wet meer ruimte krijgen.

Het kabinet zet zich in voor een intensieve samenwerking met de Caribische delen van het Koninkrijk. Voor die samenwerking ontstaan nieuwe kansen voor de bestuurlijke herinrichting van de Nederlandse Antillen die op basis van de gemaakte afspraken vorm zal krijgen.

Mevrouw de voorzitter. Op deze zes pijlers wil het kabinet zijn beleid bouwen. Dat beleid zal financieel solide zijn. De overheidsfinanciën moeten houdbaar zijn; dat geeft zekerheid voor de toekomst wanneer de gevolgen van de vergrijzing voelbaar worden. Rekeningen, zowel financieel en ecologisch als anderszins, mogen niet worden doorgeschoven naar de volgende generaties. Het kabinet kiest voor een goede balans tussen aflossing van de staatsschuld en investeringen die noodzakelijk zijn voor het vergroten van de kracht van onze samenleving. Het rendement van die investeringen helpt straks bij het opvangen van de gevolgen van demografische ontwikkelingen. Het kabinet gaat uit van een structureel overschot van ten minste 1% van het bruto binnenlands product in 2011. De overheidsschuld daalt van rond de 50% nu tot circa 40% over vier jaar bij realistische groeiveronderstellingen.

Het kabinet kiest voor een open houding naar de wereld, voor modernisering en voor ontwikkeling, maar wel op een manier die uitnodigend is voor iedereen. Het kabinet wil een samenleving zonder scheidslijnen die veranderingen positief tegemoet treedt. Succes is alleen mogelijk als iedereen het gevoel heeft mee te kunnen doen. Dat stelt stevige eisen aan de overheid. De maatschappelijke vraagstukken van onze tijd zijn veel te complex voor pasklare oplossingen uit Den Haag. Wij slagen er alleen in om nieuw elan te brengen in oude wijken en om ons milieu schoner te maken als wij de kennis, ervaring en inzet van alle betrokkenen benutten. Wij kunnen eenvoudigweg niet zonder. Beleid dat in dialoog tot stand komt, is beter uitvoerbaar en krachtiger dan beleid dat op de Haagse tekentafel wordt ontworpen. Alleen op die manier boren wij de creativiteit van de samenleving aan, benutten wij de deskundigheid van de werkvloer en laten wij specifieke omstandigheden tot hun recht komen. Alleen op die manier ervaren mensen de gekozen oplossingen als de hunne en maken zij deze tot een succes.

Deze benadering is meer dan een investering in draagvlak; zij leidt tot beter beleid. Het kabinet durft maatwerk te leveren als dat moet en durft te variëren als dat nodig is. Het gelijkheidsbeginsel mag geen dwangbuis worden. Mensen, organisaties, gemeenten en provincies verdienen het vertrouwen om op eigen schaal hun eigen oplossingen te bedenken. Het kabinet wil coalities smeden met maatschappelijke partners en bevorderen dat de maatschappelijke ambities gezamenlijke projecten worden. De koers is duidelijk maar de precieze route wordt in overleg uitgestippeld. Dat overleg wordt niet alleen gevoerd met de koepels en belangenorganisaties, maar ook met burgers zelf en met de mensen die in het veld het werk doen en die vanuit de dagelijkse ervaringen weten hoe het beter kan. Natuurlijk

moeten er wel concrete resultaten worden behaald. De inbreng van maatschappelijke partners is vrij maar niet vrijblijvend. Ministers zetten zich in voor de voortgang van de projecten. Uiteindelijk zal het kabinet als het nodig is knopen doorhakken.

Dit is geen geëffend pad. Het kabinet heeft echter de overtuiging dat deze manier van werken het beste past bij onze samenleving in deze tijd en het meeste perspectief biedt op goede en duurzame oplossingen. Het kabinet zal het coalitieakkoord voor de zomer uitwerken in een beleidsprogramma dat op Prinsjesdag 2007 zal zijn ingevuld. Dan wordt ook de begroting voor 2008 aan u aangeboden. De prognose van de economische groei in dat jaar is volgens de huidige inzichten 2,75%. De zes pijlers en de projecten die daarbij horen, zullen in beleidsprogramma en Miljoenennota verder vorm krijgen. Samenhang in beleidsvorming en uitvoering is het leidende principe.

Voorzitter. Deze visie op het beleid kon slechts tot stand komen dankzij de inzet van velen. Wij zijn de twee informateurs die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van het kabinet, bijzonder erkentelijk voor hun grote inzet. Informateur Hoekstra bracht op 18 december zijn eindverslag uit aan Hare Majesteit de Koningin en heeft zijn bevindingen ook in uw Kamer toegelicht. Hij concludeerde op inhoudelijke gronden dat alleen een kabinet gesteund door de fracties van CDA, PvdA en ChristenUnie mogelijkheden bood voor verder onderzoek. Informateur Wijffels heeft vervolgens aan dat onderzoek op overtuigende leiding gegeven. Zijn eindverslag met daarbij gevoegd het coalitieakkoord tussen de drie partijen, verscheen op 9 februari en is onderwerp geweest van een debat in uw Kamer.

Graag wil ik op deze plaats ook de vertrekkende bewindspersonen bedanken. Zij hebben intensief werk gemaakt van hervormingen met het doel Nederland sterker te maken. Gemakkelijk was dat werk niet, maar het werd met volle toewijding verricht. In het bijzonder noem ik de minister van Financiën en de viceminister-president, de heer Zalm. Het vakmanschap en het vaak zichtbare plezier waarmee hij meer dan twaalf jaar zijn werk heeft gedaan, hebben indruk gemaakt. Bij de inzet en genomen verantwoordelijkheid in die periode, past een woord van dank.

(geroffel op de bankjes)

Minister **Balkenende**: Voorzitter. Samen werken, samen leven. Met dat motto doen wij een appel op iedereen in Nederland. Maar het is ook een leidraad voor ons eigen handelen. Het coalitieakkoord van CDA, PvdA en ChristenUnie geeft de politieke kaders en de richting aan. Het biedt voluit ruimte voor overleg met de Kamer bij de concrete uitwerking en invulling. Het kabinet wil hierbij nadrukkelijk ook de partijen buiten de coalitie betrekken die de constructieve dialoog zoeken. Een vruchtbare samenwerking met uw Kamer ligt aan de basis van een beter Nederland. Het kabinet wil zich daar met hart en ziel voor inzetten.

De vergadering wordt van 11.10 uur tot 12.30 uur geschorst.